

Lähetäjä: Valtiovarainministeriö <noreply@lausuntopalvelu.fi>
Lähetetty: maanantai 14. marraskuuta 2022 11.34
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen
valtionosuudesta

Arvoisa vastaanottaja,

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne aiheesta:
Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön
oheisen linkin kautta.

Linkki suomenkieliseen versioon: [https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?
proposalId=1aaef700-4efe-408a-98e6-193dfe7afd75](https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=1aaef700-4efe-408a-98e6-193dfe7afd75)

Länk till svensk version: [https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?
proposalId=1aaef700-4efe-408a-98e6-193dfe7afd75&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-
3f2016e71b4f](https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=1aaef700-4efe-408a-98e6-193dfe7afd75&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-3f2016e71b4f)

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat
ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit
pyytää tukea palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

HUOM! Tämän viestin liitteenä saamanne linkki on organisaatio-/henkilökohtainen, joten ettehän
jaa sitä edelleen. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Tämä on lausuntopalvelu.fi:n lähettämä automaattiviesti.
Lausuntopalvelu.fi on oikeusministeriön ylläpitämä verkkopalvelu.

Bästa mottagare,

Valtiovarainministeriö ber om ert utlåtande om:
Statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice

Vänligen lämna utlåtandet genom att svara på begäran om utlåtande i tjänsten utlåtande.fi.
Utlåtandet kan lämnas via länken nedan.

Linkki suomenkieliseen versioon: [https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?
proposalId=1aaef700-4efe-408a-98e6-193dfe7afd75](https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=1aaef700-4efe-408a-98e6-193dfe7afd75)

Länk till svensk version: [https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?
proposalId=1aaef700-4efe-408a-98e6-193dfe7afd75&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-
3f2016e71b4f](https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=1aaef700-4efe-408a-98e6-193dfe7afd75&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-3f2016e71b4f)

För att lämna in ett utlåtande ska man registrera sig och logga in i tjänsten utlåtande.fi. Närmare
anvisningar om hur tjänsten kan användas finns på utlåtande.fi > Anvisningar > Bruksanvisning. Du
kan be om hjälp för att använda tjänsten på adressen lausuntopalvelu.om@gov.fi.

OBS! Skicka inte vidare länken som är bifogad till detta meddelande, eftersom länken är person- eller organisationsspecifik. Alla utlåtanden som lämnas in är offentliga och publiceras i tjänsten utlåtande.fi.

Detta är ett automatiskt meddelande från tjänsten utlåtande.fi.
Utlåtande.fi upprätthålls av justitieministeriet.

Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta.

Kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta annettu laki (618/2021) tulee voimaan 1.1.2023. Uuden lain nojalla annettavan valtioneuvoston asetuksen on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti. Asetus on tarkoitus antaa joulukuun 2022 lopussa sen jälkeen, kun eduskunta on käsitellyt vuoden 2023 talousarvioesitykseen liittyvät, kuntien uusia ja laajenevia tehtäviä koskevat esitykset.

Asetus sisältäisi tarkemmat säännökset kunnan laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnoista (1 §), syrjäisyysluvun määräytymisperusteista (2 §), hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteista (3 § ja liite), kuntien peruspalvelujen hintaindeksistä (4 § ja 8 § 3 mom.), verotuloihin perustuvassa valtiosuuden tasauksessa huomioon otettavista verotuloista (5 § ja 8 § 4 mom), kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittamisesta (6 §) sekä rahoituksen siirtolaskelmien tarkistamisessa huomioon otettavista verotuloista (7 § 2 mom.).

Lisäksi asetukseen sisältyisivät säännökset, joiden perusteella kuntien tilinpäätöksiin sisältyvät, takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset otettaisiin huomioon tarkistettaessa rahoituslaskelmia vuonna 2023 (7 § 1 mom.). Tarkoituksena on, että laskelmissa otetaan huomioon kunnan vuosille 2021 ja 2022 kuluiksi kirjaamat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset siten, että siirtyvä palkkakustannus vastaa yhden vuoden hyvinvointialueelle siirtyviä palkkakustannuksia.

Tausta

Uusi valtiosuuslaki ja sen perusteella annettava valtioneuvoston asetus ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen lainsäädäntö-kokonaisuutta (HE 241/2020 vp). Asetusluonnos on ollut mainitun esityksen liitteenä. Asetusluonnosta on jatkovalmisteltu syksyllä 2022 valtiovarainministeriössä yhteistyössä mm. sosiaali- ja terveysministeriön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, Tilastokeskuksen ja Suomen Kuntaliiton asiantuntijoiden kanssa. Luonnosta on myös käsitelty rahoitusjaostossa.

Tavoitteet

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löydät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan **viimeistään perjantaina 2.12.2022** Lausuntopalvelun kautta.

Valmistelijat

Hallitusneuvos Eeva Mäenpää, puh. 02955 30266, eeva.maenpaa(at)gov.fi

Lausuntopyynnön teknisiin kysymyksiin lisätietoja antaa:

Säädösvalmistelusihteri Aija Karlsson

Puhelin 02955 30324

s-posti: aija.karlsson(at)gov.fi

Linkit

<https://vm.fi/-/asetukset-kunnan-peruspalvelujen-valtionosuudesta-ja-hyvinvointialueiden-rahoituksesta-lausunnoille> - Tiedote 14.11.2022. Asetukset kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta lausunnoille

Liitteet:

[Asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuus_10.11.2022.pdf](#)

[Asetusmuistio kunnan peruspalv valtionos 11.11.2022.pdf](#)

[Statsrådets förord. statsandel för kommunal basservice_10.11.2022.pdf](#)

Jakelu:

Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Forssan kaupunki
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
HUS-sairaanhoidopiiri
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Isojoen kunta
Isokyrön kunta

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juankosken kaupunki
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun hyvinvointialue
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta

Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin hyvinvointialue
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Luvian kunta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykärlaby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta

Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Satakunnan hyvinvointialue
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta

Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomen Kuntaliitto
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tilastokeskus
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Turun kaupunki - Åbo stad
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalan kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Valkeakosken kaupunki

Valtimon kunta
Valtiovarainministeriö
Valtiovarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ypäjän kunta
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä asetuksesta
2. Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnat vuodelle 2023 (1 §)
3. Syrjäisyysluvun määräytymisperusteet (2 §)
4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet (3 § ja liite)
5. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi (4 § ja 8 §:n 3 momentti)
6. Verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavat verotulot (5 § ja siirtymäsäännös 8 § 4 mom.)
7. Kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittaminen (6 §)
8. Siirtolaskelmissa huomioon otettavat verotulot (7 § 2 mom.)
9. Takautuvien palkkaharmonisaatiokustannusten huomioon ottaminen siirtolaskelmissa (7 § 1 mom.)

Pitkäniemi Jani
Valtiovarainministeriö

Mäenpää Eeva
Valtiovarainministeriö

LUONNOS 10.11.2022

Valtioneuvoston asetus

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) nojalla:

1 §

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnat

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 6—17 §:ssä tarkoitetut perushinnat ovat vuonna 2023 seuraavat:

Ikäluokittaiset perushinnat	euroa/asukas
0–5-vuotiaat	8 010,94
6-vuotiaat	8 499,51
7–12-vuotiaat	7 071,51
13–15-vuotiaat	12 129,17
16 vuotta täyttäneet ja tätä vanhemmat	62,57
Muut perushinnat	euroa/asukas
Työttömyyskerroin	67,78
Vieraskielisyys	1 680,57
Kaksikielisyys	287,68
Saaristoisuus; saaristokunta	395,97
Saaristoisuus; saaristo-osakunta	289,65
Asukastiheyskerroin	40,64
Koulutustaustakerroin	27,82
Syrjäisyyden lisäosa	61,24
Työpaikkaomavaraisuuden lisäosa	12,82
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa	18,89
Asukasmäärän kasvu	10,02
Saamelaiden kotiseutualan kunnan lisäosa	895,43

2 §

Syrjäisyydenvuon määrätymisperusteet

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu syrjäisyysluku muodostuu kahden väestöpohjaindeksin summasta, joiden kummankin minimiarvo on 0. Ensimmäinen väestöpohjaindeksi (paikallinen väestöpohjaindeksi) mittaa väestön määrää 25 kilometrin etäisyydellä ja toinen (seudullinen väestöpohjaindeksi) 50 kilometrin etäisyydellä kunnan väestöllisestä keskipisteestä. Kunnan väestöllinen keskipiste on kunnan laskennallinen väestön keskipiste, joka lasketaan pinta-alaltaan yhden neliökilometrin suuruisista ruuduista käyttäen painomuuttujina kunkin asutun ruudun väestömäärää ja sijaintimuuttujana ruudun keskipisteen koordinaatteja.

Paikallinen väestöpohjaindeksi saadaan vähentämällä 15 000:sta enintään 25 kilometrin etäisyydellä asuvan väestön määrä ja jakamalla erotus 15 000:lla. Seudullinen väestöpohjaindeksi saadaan vähentämällä 60 000:sta enintään 50 kilometrin etäisyydellä asuvan väestön määrä ja jakamalla erotus 60 000:lla. Indeksit lasketaan Tilastokeskuksen viiden vuoden välein tarkistamasta tilastosta, joka koskee väestön jakautumista 62 500 neliömetrin kokoisille alueille. Laskennassa käytettävät etäisyydet määritetään tieverkossa.

3 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 15 §:ssä tarkoitettua hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosaa määriteltäessä käytetään kunnan toimintaa ja kunnan toiminnan tulosta kuvaavia indikaattoreita.

Toimintaa kuvaavien indikaattorien painokerroin on 0,0333 per indikaattori ja toiminnan tulosta kuvaavien indikaattorien painokerroin on 0,0833 per indikaattori.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosaa määriteltäessä käytettävistä kunnan toimintaa ja kunnan toiminnan tulosta kuvaavista indikaattoreista sekä niiden tietolähteistä säädetään aseituksen liitteessä.

Toiminnan tulosta kuvaavista indikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Kaikki erotukset skaalataan niin, että vaihteluväliksi tulee 0—100. Jos indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, otetaan tämä huomioon laskennassa siten, että kunta saa kyseisen indikaattorin osalta maksimipisteet.

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin lasketaan keskiarvona kunnan toimintaa kuvaavien indikaattoreiden keskiarvosta ja kunnan toiminnan tulosta kuvaavien kahden viimeisimmän vuoden erotuksen keskiarvosta sekä jakamalla näin saatu keskiarvo vastaavalla koko maan asukasluvulla painotetulla keskiarvolla.

4 §

Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi

Tilastokeskus tuottaa ja julkaisee kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitetun kuntien peruspalveluiden hintaindeksin. Indeksit lasketaan Tilastokeskuksen julkaiseman kunnan palkansaajien ansiotason muutoksen, Tilastokeskuksen julkaisemien kuluttaja-, verollisen kotimarkkinoiden perushinta- ja rakennuskustannusindeksien muutosten sekä kuntien työnantajan sosiaaliturvamaksujen muutosten perusteella.

Kuntien peruspalveluiden hintaindeksissä painotetaan 1 momentissa mainittujen hinta- ja kustannusindeksien kehitystä kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösten mukaisilla opetus- ja kulttuuritoimen kustannusosuuksilla. Kustannuksiksi luetaan henkilöstön palkkausmenot sivukuuluineen, tavaroiden ja palveluiden ostot sekä muut käyttökustannukset.

Kuntien peruspalveluiden hintaindeksin pisteluku on 100 vuonna 2015. Edellä 2 momentissa tarkoitettujen kustannusten painorakenne tarkistetaan määräjain, vähintään joka viides vuosi.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettu varainhoitovuodelle arvioitu kustannustason muutos perustuu valtiovarainministeriön ennusteeseen peruspalveluiden hintaindeksin muutoksesta. Ennuste perustuu uusimpiin käytettävissä oleviin 1 momentissa tarkoitettuihin indeksiin laskennassa käytettäviin tietoihin.

5 §

Verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavat verotulot

Määrättäessä kunnan verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta otetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:n mukaisina laskennallisina verotuloina huomioon verot varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneeltä verovuodelta. Jos verotulojen maksuunpanotiedot eivät ole käytettävissä varainhoitovuotta edeltävän joulukuun 1 päivään mennessä, voidaan käyttää tätä aikaisemman verovuoden tietoja. Tällöin valtionosuuksien tasausten oikaisu tehdään kahden kuukauden kuluessa maksuunpanotietojen valmistumisesta.

Kunnan laskennallisena kunnallisverona käytetään verontilityslain (532/1998) 3 a §:ssä tarkoitettua laskennallista kunnallisveroa ja kunnan yhteisövero-osuutena mainitun lain 3 luvun perusteella määräytyvää kuntakohtaista osuutta maksuunpannusta yhteisöverosta.

Kiinteistöveron osalta kunnan laskennallinen kiinteistövero saadaan kertomalla kunnan kiinteistöverolain (654/1992) 11, 12, 12 a, 12 b, 13 ja 13 a §:ssä tarkoitettujen kiinteistölajeittaisten verotusarvojen yhteismäärät kaikkien kuntien kiinteistölajeittaisella verotusarvoilla painotetuilla keskimääräisillä kiinteistöveroprosenteilla. Lain 14 §:ssä tarkoitettujen voimaloitosten ja ydinpolttoaineen loppusijoituslaitosten sijaintikuntaan sovelletaan mainittujen laitosten osalta kiinteistöverolain 11 §:ssä tarkoitettujen yleisten kiinteistöveroprosenttien perusteella laskettua laskennallista painotettua yleistä kiinteistöveroprosenttia.

Laskennallista verotuloa laskettaessa käytetään asukaslukua siltä vuodelta, jonka tuloihin kunnallisvero ja yhteisövero perustuvat.

6 §

Kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittaminen

Kunnan ja muun esi- ja perusopetuksen järjestäjän on toimitettava valtiovarainministeriölle kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettut tiedot niiden oppilaiden määrästä ja kotikunnista, joille se järjestää esi- ja perusopetusta. Tiedot on toimitettava Opetushallitukselle valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa (884/2017) tarkoitettuun Koski-tietovarantoon.

7 §

Siirtolaskelmien tarkistaminen

Tarkistettaessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettuja laskelmia vuonna 2023, laskelmissa otetaan huomioon kunnan vuosille 2021 ja 2022 kuluiksi kirjaamat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset siten, että siirtyvä palkkakustannus vastaa yhden vuoden suoriteperusteisia palkkakustannuksia. Kuntien ja kuntayhtymien on toimitettava viimeistään kesäkuun 30 päivänä 2023 valtiovarainministeriölle tiedot edellä mainituista kustannuksista ja niiden kirjausten perusteista sekä tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta, johon takautuvien kustannusten maksaminen perustuu.

Tarkistettaessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettuja laskelmia vuonna 2023, vuoden 2022 tulotietoina kunnallis- ja yhteisöverotulojen osalta käytetään valmistuneen verotuksen mukaisia maksuunpantuja verotuloja.

8 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Sen estämättä, mitä 2 § 1 momentissa säädetään syrjäisyyslukujen tarkistamisesta, syrjäisyysluvut tarkistetaan tämän asetuksen perusteella ensimmäisen kerran 31 päivän joulukuuta 2026 tietojen perusteella.

Edellä 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu kustannusten painorakenne tarkistetaan ensimmäisen kerran vuoden 2023 tilinpäätöstietojen perusteella. Mainitun pykälän 4 momentissa tarkoitettun valtiovarainministeriön ennusteen laskennassa vuodelle 2023 käytetään perusvuoden 2015 painorakennetta ja viimeisimpiä käytettävissä olevia mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettuja tietoja. Vuosille 2024 ja 2025 eritellään perusvuoden 2015 kustannuspohjasta opetus- ja kulttuuritoimen tehtävät ja arvioidaan ennusteen painorakenne niiden mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään kunnan verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavista verotuloista, otetaan laskennallista kunnallisverotuloa laskettaessa huomioon vuodelle 2023 vuoden 2021 ja vuodelle 2024 vuoden 2022 koko maan keskimääräiseen laskennalliseen kunnallisveroprosenttiin perustuvien verotulojen sijasta verotulot, jotka perustuvat koko maan keskimääräiseen laskennalliseen kunnallisveroprosenttiin 12,64 prosenttiyksiköllä vähennettynä. Yhteisöverotuloina otetaan huomioon vuodelle 2023 vuoden 2021 ja vuodelle 2024 vuoden 2022 kuntien maksuunpannut yhteisöverotulot kolmanneksella vähennettynä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosaa määriteltäessä käytettävät indikaattorit

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosaa määriteltäessä käytettävät kunnan toimintaa kuvaavat indikaattorit

Toimintaa kuvaavina indikaattoreina käytetään seuraavia tietoja, jotka saadaan seuraavista tietolähteistä ja pisteytetään seuraavasti:

1) Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein.

Kunta tarkastaa peruskoulujen terveellisyys ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin kolmen vuoden välein. Tarkastus todennetaan tarkastusraportilla.

Pisteytys:

0 pistettä, jos tietoa ei ole lainkaan, tarkastusta ei ole tehty koskaan tai se on tehty viimeksi neljä vuotta sitten tai tätä aikaisemmin.

100 pistettä, jos tarkastus on tehty viimeisten kolmen vuoden aikana.

2) Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei tiedossa

100 pistettä: On tiedossa

3) Koulussa pitkät liikuntavälitunnit.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei

100 pistettä: Kyllä

4) Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: En osaa sanoa / Ei

100 pistettä: Kyllä

5) Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei / ei tietoa

100 pistettä: Kyllä

6) Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei / ei tietoa

100 pistettä: Kyllä

7) Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei / ei tietoa

100 pistettä: Kyllä

8) Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.

Tieto saadaan kunnan asiakirjosta.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei / ei tietoa

100 pistettä: Kyllä

9) Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei

100 pistettä: Kyllä

10) Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei / ei tietoa

100 pistettä: Kyllä

11) Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutusta.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei

100 pistettä: Kyllä

12) Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei

100 pistettä: Kyllä, oman toimen ohella/ osa-aikaisesti/ Kyllä, kokopäiväisestä/ Kyllä, yhteistoiminta-alueen tai kuntien yhteinen.

13) Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei

100 pistettä: Kyllä

14) Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei

100 pistettä: Kyllä

15) Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä

Tieto saadaan kunnan asiakirjoista.

Pisteytys:

0 pistettä: Ei / ei tietoa

100 pistettä: Kyllä

2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosaa määriteltäessä käytettävät kunnan toiminnan tulosta kuvaavat indikaattorit

Toiminnan tulosta kuvaavina indikaattoreina käytetään seuraavia tietoja, jotka saadaan seuraavista tietolähteistä:

1) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kouluterveyskyselyn tuloksia oppilaille tehtävistä seuraavista kysymyksistä:

- a) kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista;
- b) ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista.

2) Tilastokeskuksen tutkintorekisterin tietoja koulutuksen ulkopuolelle jääneistä 17—24-vuotiaista, osuus vastaavanikäisestä väestöstä.

3) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimeentulorekisterin tietoja toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneista 25—64-vuotiaista, osuus vastaavanikäisestä väestöstä.

4) Eläketurvakeskuksen eläketilaston tietoja työkyvyttömyyseläkettä saavista 25—64-vuotiaista, osuus vastaavanikäisestä väestöstä.

5) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Erikoissairaanhoito- ja perusterveydenhuoltotilastot, hoitoilmoitustiedot kaatumisiin ja putoamisiin liittyvistä hoitjaksoista 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön

10.11.2022

LUONNOS

Kunta- ja aluehallinto-osasto

VALTIONEUVOSTON ASETUS KUNNAN PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUDESTA

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettu laki (618/2021, jäljempänä *valtionosuuslaki*) tulee voimaan 1.1.2023. Uudella lailla on kumottu vuoden 2022 loppuun voimassa oleva kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettu laki (1704/2009) ja samalla kumoutuu tämän lain perusteella annettu asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1446/2014).

Uusi valtionosuuslaki ja sen perusteella annettava valtioneuvoston asetus ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen lainsäädäntökokonaisuutta, joka perustuu hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaan hallituksen esitykseen (HE 241/2020 vp). Asetusluonnos on ollut mainitun esityksen liitteenä.

Valtionosuuslain nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin syrjäisyysluvun määräytymisperusteista (13 § 3 mom.), hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen indikaattoreista, määräytymisperusteista ja laskennasta sekä laskennassa käytettävistä tilastotiedoista (15 § 3 mom.), kuntien peruspalvelujen hintaindeksin laskennasta (22 § 2 mom.), verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavista verotuloista (26 § 5 mom.) sekä kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittamisesta (40 § 2 mom.).

Lisäksi asetuksella säädetään vuosittain seuraavaa varainhoitovuotta varten valtionosuuslain 19 §:n 1 momentin nojalla 6–12 §:ssä tarkoitetut laskennallisten kustannusten perushinnat ja 20 §:n 1 momentin nojalla 13–17 §:ssä tarkoitetut lisäosien perushinnat. Valtionosuuslain 58 §:ssä säädetään tarkemmin siitä, miten edellä mainitut laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnat säädetään valtioneuvoston asetuksella lain voimaantulo vuodelle 2023.

Valtionosuuslaissa säädetään tehtävien järjestämisvastuun ja rahoituksen siirtämiseen hyvinvointialueille liittyvien muutosrajoittimien laskennasta ja laskennassa käytettävistä tiedoista (30 ja 31 §). Valtionosuuslain 30 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laskennassa huomioon otettavista kustannuksista ja tuloista. Laskelmien tarkistamisesta kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen

valmistumisen jälkeen vuonna 2023 säädetään valtiosuuslain 57 §:ssä, jonka 6 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laskelmien tarkistamisesta vuonna 2023.

2 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Ehdotuksen valmisteluun on osallistunut lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Tilastokeskuksen asiantuntijoita. Asetusluonnosta on käsitelty syksyllä 2022 sosiaali- ja terveysministeriön toimikaudeksi 27.8.2019–31.5.2023 asettamassa rahoitusjaostossa, sote-johtoryhmässä sekä valtioneuvoston sote-ministerityöryhmässä.

Kuntien takautuvia palkkaharmonisaatiokustannuksia koskevan sääntelyn tarvetta on selvitetty yhteistyössä Suomen Kuntaliiton kanssa. Lisäksi kuntien verotuloihin perustuvassa valtiosuuden tasauksessa huomioon otettavia verotuloja koskevan pykälän muutosehdotusta on valmisteltu yhteistyössä Suomen Kuntaliiton asiantuntijoiden kanssa.

Asetusluonnos on ollut lausuttavan lausuntopalvelussa ajalla 14.11.-2.12.2022.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Ehdotetulla valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnoista (1 §), syrjäisyyslunun määräytymisperusteista (2 §), hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteista (3 §), kuntien peruspalvelujen hintaindeksistä (4 §), verotuloihin perustuvassa valtiosuuden tasauksessa huomioon otettavista verotuloista (5 §), kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittamisesta (6 §) sekä siirtolaskelmien tarkistamisesta (7 §).

Uusia säännöksiä vuoden 2022 loppuun voimassa olevaan asetukseen nähden olisivat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerrointa sekä siirtolaskelmien tarkistamista koskevat säännökset.

Syrjäisyyskertoimen osalta ehdotetaan jo edellä mainitussa hallituksen esityksessä 241/2020 vp esitettyä muutosta, jonka mukaan etäisyydet otettaisiin huomioon tieverkoston mukaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerrointa koskeva sääntely on esitetty eduskunnalle hallituksen esityksen 241/2020 vp yhteydessä. Tämän jälkeen kertoimeen on vielä valmisteltu lisättäväksi kulttuurihyvinvointia koskeva indikaattori, joka on esitetty eduskunnalle keväällä 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamista koskevan esityksen (HE 68/2022, yleisperustelut s. 50-51) yhteydessä.

Uudistuksen toimeenpanon yhteydessä kuntien kustannustietoihin on havaittu sisältyvän myös tehtäväkohtaisten palkkojen yhdenmukaistamista takautuvasti aiemmilta vuosilta siten, että kumulatiiviset palkkaharmonisointierät ovat kohdistumassa siirtolaskennassa käytettäville laskelmavuosille 2021—2022. Takautuvat kustannukset vaikuttavat kuntien kustannusten ja tulojen siirron muutosrajoittimeen ja valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaukseen sekä vääristävät kuntakohtaisiin kustannustietoihin perustuvaa rahoituksen siirtoa hyvinvointialueille. Tämän vuoksi on tarpeen tarkentaa sekä valtionosuuslakiin että hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin perustuvaa sääntelyä rahoituksen siirrossa huomioon otettavista kustannuksista. Tarkempi sääntely koskisi erityisesti sitä, minkä tietojen mukaan vuosille 2021 ja 2022 kirjatut takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset otetaan huomioon tarkistettaessa laskelmia vuonna 2023.

Siirtymäsäännöksissä on tarpeen säätää tarkemmin verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavista verotuloista. Vuosina 2023 ja 2024 tuloina huomioon otettaisiin vuosien 2021 ja 2022 verotulot sote- ja pelastustoimen uudistuksen vuoksi leikattuina. Lisäksi kuntien peruspalvelujen hintaindeksiin liittyvän valtiovarainministeriön ennusteen laskennassa käytettävästä painorakenteesta on tarpeen siirtymäsäännös, jota sovellettaisiin vuosien 2023-2025 ennusteen laadintaan.

4 Pääasialliset vaikutukset

Ehdotettu asetetus on osa lainsäädäntökokonaisuutta, jonka vaikutukset on kuvattu hallituksen esityksessä hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 241/2020 vp).

Seuraavassa arvioidaan kuntien vuoden 2022 kustannustietojen huomioon ottamisen osalta ehdotetun tarkemman, takautuvien palkkaharmonisaatiokustannuksia koskevan sääntelyn vaikutuksia. Sääntelytarve on tullut esille em. esityksen antamisen jälkeen.

Uudistuksen toimeenpanon yhteydessä on käynyt ilmi, että joidenkin kuntien kustannustiedoissa voi olla vääristymiä liittyen takautuviin palkkaharmonisaatiokustannuksiin. Näiden kustannusten määrää on selvitetty yhteistyössä Suomen Kuntaliiton kanssa toteutetuilla kyselyillä kunnille syyskuun 2022 aikana. Tarkoituksena on järjestää uusi kysely kunnille ja kuntayhtymille 2023 alkuvuoden aikana, sillä vuoden 2022 aikana voi vielä ilmetä uusia harmonisaatiotapauksia.

Koska siirtyvät kustannukset vaikuttavat suoraan sekä kuntien että hyvinvointialueiden rahoitukseen vuodesta 2023 lähtien, on erittäin tärkeää, että kustannustiedot kuvaavat todellista tilannetta vuosina 2021 ja 2022, joiden perusteella määritellään poikkileikkaustilanteen kustannukset vuositasolla. Mikäli takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset jäisivät sellaisinaan siirtyviin

kustannuksiin, seurauksena on, että koko maan tasolla kunnilta siirretään liikaa tuloja hyvinvointialueiden rahoitukseen. Näin myös hyvinvointialuekohtaiset siirtymätasaukset sekä kuntakohtaisesti määriteltävät valtionosuuksien muutostasaukset (tulojen ja kustannusten siirron muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen taseus) vääristyisivät.

Vaikka koko maan tasolla takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset eivät ole suuria, yksittäisten kuntien osalta vaikutukset voivat olla merkittäviä. Valtiovarainministeriön järjestämään kyselyyn kunnille saatiin noin 200 vastausta, joista noin 150 kuntaa vastasi, että takautuvia kustannuksia ei ole. 50 vastaajan osalta takautuvia kustannuksia arvioitiin olevan noin 18,5 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja vastaavasti 13,85 miljoonaa euroa vuonna 2022. Yhdellä hyvinvointialueella takautuvat kustannukset olivat kuntayhtymän ilmoituksen mukaan yhteensä 25 miljoonaa euroa vuosina 2021 ja 2022. Kyseisen alueen kanssa käytyjen tarkentavien keskustelujen jälkeen on kuitenkin käynyt ilmi, että takautuvat kustannukset alueella jäävät todennäköisesti pienemmiksi ja koskevat pitkälti vain vuotta 2021, jolloin käytännössä vaikutus kuntakohtaiseen siirtyvään kustannukseen on hyvin vähäinen tai sitä ei ole lainkaan. Muilla alueilla kustannukset ovat kyselyn perusteella vähäiset.

Joissakin kunnissa ja kuntayhtymissä palkkaharmonisaatioiden oikeudellinen käsittely ja sopiminen on vielä kesken ja tässä vaiheessa osa vastaajista pystyi toimittamaan vain arvioita. Odotettavissa on, että takautuvien palkkaharmonisaatiokustannuksien euromäärä muuttuu, kun uusi kysely lähetetään kunnille alkuvuodesta ja käsittely on saatu päätökseen.

Asetuksen mukaan kunnan ja kuntayhtymän täytyisi toimittaa tiedot tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta, johon takautuva maksaminen perustuu. Näin voidaan varmistaa tietojen oikeellisuus selkeästi todennettavista päätöksistä.

5 Lausuntopalaute

Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnat

Perushintojen määräytymisestä vuonna 2023 säädetään valtiosuuslain 58 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan valtiosuuslain 6–12 §:ssä tarkoitetut laskennallisten kustannusten perushinnat ja 13–17 §:ssä tarkoitetut lisäosien perushinnat vuodelle 2023 säädetään valtioneuvoston asetuksella noudattaen 2 ja 3 momentissa säädettyä.

Mainitun pykälän 2 momentin mukaan 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ikäluokkien perushinnoiksi, 7–12 §:ssä tarkoitettujen työttömyyskertoimen,

vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, asukastiheyskertoimen ja koulutustaustakertoimen perushinnoiksi sekä 13–17 §:ssä tarkoitettujen syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaiden kotiseutualueen kunnan lisäosien perushinnoiksi määritetään vuoden 2022 laskentatietojen mukaan lasketut perushinnat tarkistettuna kunnille jäävien tehtävien kustannusten perusteella vuoden 2023 kustannustasoon (indeksitarkistus). Edellä tarkoitetuissa vuoden 2022 perushinnoissa on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyvät osat sekä vuonna 2023 voimaantulevan valtiosuusjärjestelmän mukaiset määräytymisperusteet. Pykälän 3 momentissa säädetään 2 momentissa tarkoitettujen perushinnat vuoden 2022 tasossa.

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin vuoden 2023 perushinnoista edellä mainittujen säännösten mukaisesti. Laskennallisiin kustannuksiin tehtäisiin indeksikorotus, mutta vuodelle 2023 ei tehdä kustannustenjaon tarkistusta. Valtiosuuslain siirtymäsäännösten (59 §) mukaisesti kustannustenjaon tarkistus tehdään ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2025. Lisäksi perushinnoissa otetaan huomioon kuntien peruspalveluiden valtiosuuteen vaikuttavat uudet tai laajenevat tehtävät.

Lausunnoille lähtevässä asetuseronnoksessa perushinnat on laskettu lokakuussa 2022 käytettävissä olleiden tietojen perusteella.

2 §. Syrjäisyysluvun määräytymisperusteet

Pykälä vastaisi pääosin vuoden 2022 loppuun voimassa olevan asetuksen 1 §:ssä säädettyä. Valtiosuuslain 13 §:n perusteella syrjäisyyden laskennassa otettaisiin kuitenkin huomioon tiestö nykyisen linnunteitse tehtävän laskennan sijaan (HE 241/2020 vp, s. 203 ja esityksen liitteenä oleva asetuseronnos).

Pykälän 1 momentin mukaan syrjäisyysluku muodostuu voimassa olevan asetuksen sääntelyä vastaavasti kahden väestöpohjaindeksin, paikallisen väestöpohjaindeksin ja seudullisen väestöpohjaindeksin summasta. Momentissa määritellään voimassa olevan asetuksen sääntelyä vastaavasti indeksien laskentatapa ja laskennassa käytetty käsite kunnan väestöllinen keskipiste.

Pykälän 2 momentin mukaan paikallinen väestöpohjaindeksi ja seudullinen väestöpohjaindeksi lasketaan Tilastokeskuksen viiden vuoden välein tarkistamasta tilastosta. Laskenta ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnan väestöllisen keskipisteen ympäristössä asuva väestö (paikallinen ja seudullinen) lasketaan tiestöetäisyyksien perusteella linnuntie-etäisyyksien sijaan. Tässä laskennassa käytetään lisäksi yhden neliökilometrin sijaan 250 metriä x 250 metriä eli 62500 neliömetrin kokoisia väestöruutuja laskennan tarkkuuden parantamiseksi. Tiestön hyödyntäminen huomioi maantieteelliset eroavaisuudet huomattavasti paremmin kuten tieverkon kattavuuden ja ympäröivät vesistöt kuin aiempi suoraviivainen etäisyyslaskenta.

3 §. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet

Pykälä olisi asiallisesti uusi. Siinä säädettäisiin tarkemmin, miten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan perusteena oleva kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määräytyy.

Valtionosuuslain 15 §:n 2 momentin mukaan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin (jäljempänä *HYTE-kerroin*) määritellään kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella. Pykälän 3 momentin mukaan HYTE-kertoimen indikaattoreista sekä HYTE-kertoimen määräytymisperusteista ja laskennasta sekä laskennassa käytettävistä tilastotiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Kertoimen määrittelyssä käytetään viimeisimpiä käytettävissä olevia tietoja. Jos tietoa ei ole lainkaan saatavilla, saa kunta kyseisen tiedon osalta laskennassa alimman mahdollisen arvon.

Asetuksen 3 §:n 1 momentissa todetaan lain 15 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti HYTE-kertoimen koostuvan kunnan toimintaa ja kunnan toiminnan tulosta kuvaavista indikaattoreista. Lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen (HE 241/2020 vp, s. 985) mukaan kuntakohtainen kerroin kuvaisi kunnan toimintaa ja toiminnan tuloksellisuutta asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kerroin määräytyisi peruskoulutukseen, liikuntaan ja kunnan johtamiseen liittyvien, kunnan toimintaa kuvaavien toiminnallisten indikaattorien sekä toiminnan tulosta ja aikaansaataa muutosta osoittavien tulosindikaattoreiden perusteella. Toimintaa ja toiminnan tulosta osoittavista indikaattoreista sekä niiden painokertoimista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Toiminnallisia indikaattoreita olisi 14 ja tulosindikaattoreita 6.

Pykälän 2 momentissa säädetään kunnan toimintaa ja kunnan toiminnan tulosta kuvaavien indikaattorien painokertoimista. Toimintaa kuvaavien indikaattorien painokerroin olisi 0,0333 per indikaattori (kun otetaan huomioon uutena myös kulttuurihyvinvointia koskeva indikaattori) ja toiminnan tulosta kuvaavien indikaattorien painokerroin olisi 0,0833 per indikaattori.

Pykälän 3 momentin mukaan asetuksen liitteessä säädetään kunnan toimintaa ja kunnan toiminnan tulosta kuvaavista indikaattoreista sekä niiden tietolähteistä.

Asetuksen liitteessä säädettäisiin kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa mittaavina indikaattoreina neljä peruskoulutukseen, viisi liikuntaan ja viisi kunnan johtamiseen liittyvää indikaattoria sekä yksi kulttuurihyvinvointia koskeva indikaattori. Toimintaa kuvaavat indikaattorit mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Valtionosuuslain 15 §:n perustelujen mukaisesti kerroin sisältää useita toimintaa kuvaavia indikaattoreita kolmelta hallinnonalalta, jotta kunnan toimintaa voitaisiin arvioida mahdollisimman laajasti. Tavoitteena on

myös ehkäistä osaoptimoinnin mahdollisuutta: jos indikaattoreita olisi vain muutama, olisi mahdollista, että kuntien toiminta suuntautuisi vain mitattaviin asioihin. Esitettävät indikaattorit mittaavat kunnan toimintaa laajasti aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä toiminnan järjestämiseen saakka.

Yksityiskohtaisempi kuvaus toimintaa kuvaavista indikaattoreista on THL:n sivuilla ([linkki](#)).

Toimintaa kuvaaviin indikaattoreihin ehdotetaan sisällytettäväksi myös uusi kulttuurihyvinvointia koskeva indikaattori: Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä. Indikaattori on valmisteltu keväällä 2022 annetun rahoituslainsäädännön muuttamista koskevan esityksen (HE 68/2022 vp) yhteydessä. Tarve kulttuurihyvinvointia koskevalle indikaattorille on ollut esillä kertoimia koskevan valmistelun aiemmissa vaiheissa. Esityksen HE 241/2020 vp lausuntopalautteessa mainittiin tarve sisällyttää kulttuurihyvinvointi HYTE-kertoimeen, kun siihen tarvittava tietopohja on olemassa ja todettu riittävän luotettavaksi. Kulttuuripalvelut ja kulttuurihyvinvointi on ollut TEA-tiedonkeruun kohde vuosina 2019 ja 2021 ja siitä tulee pysyvä.

Asetuksen liitteessä säädettäisiin myös kuudesta kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnan tulosta mittaavasta indikaattorista. Valtionosuuslain 15 §:n perustelujen mukaisesti tulosindikaattoreilla mitataan muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Indikaattorit edustavat eri ikäryhmiä ja oleellista on, että kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa indikaattoreihin. Jotta kunnan väestörakenne, sairastuvuus tai esimerkiksi työttömyystilanne eivät määrittäisi kunnan tulosta, mitattaisiin lähtökohtaisesti muutosta näissä indikaattoreissa. Jos indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, otettaisiin tämä huomioon laskennassa siten, että kunta saisi kyseisen indikaattorin osalta maksimipisteet.

Yksityiskohtaisempi kuvaus tulosindikaattoreista on THL:n sivuilla ([linkki](#)).

Lisäksi asetuksen liitteessä säädettäisiin niistä tiedoista, joihin kukin ehdotetuista indikaattoreista perustuu. Valtionosuuslain 15 §:n perustelujen mukaan kunta-kohtaista HYTE-kerrointa määriteltäessä käytettäisiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmää varten kunnilta keräämiä tietoja, kouluterveyskyselyssä kerättyjä tietoja, toimeentulotukirekisterin tietoja sekä erikoissairaanhoidon- ja perusterveydenhuoltotilaston hoitoilmoitus-tietoja. Lisäksi käytettäisiin Tilastokeskuksen kunnilta keräämiä tietoja ja Tilastokeskuksen tutkintorekisterin tietoja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten määrästä sekä Eläketurvakeskuksen eläketietojärjestelmän tietoja työkyvyttömyyseläkettä saavista. Edelleen perustelujen mukaan toimintaa kuvaavat indikaattorit perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kunnilta ja kouluilta suoraan kerättäviin kolmeen eri tiedonkeruuseen. Tiedot kerätään kahden vuoden välein. Liikunnan tiedot kerätään parillisina vuosina. Kuntajohdon,

kulttuurin ja peruskoulujen tiedot kerätään parittomina vuosina. Tiedonkeruut toteutetaan yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Opetushallituksen, Suomen Kuntaliiton ja Valtion liikuntaneuvoston kanssa. Tiedonkeruut osoitetaan peruskoulujen rehtoreille, liikunnasta ja kulttuurista vastaaville viranhaltijoille sekä kunnanjohtajille. Tiedot voidaan todentaa kunnan asiakirjoista, joita ovat esimerkiksi kunnan tarkastuskertomus, talousarvio- ja taloussuunnitelma, koulukohtainen opetussuunnitelma ja vuosisuunnitelma.

Kuntakohtaisina saatavat tiedot julkaistaan THL:n ylläpitämissä verkkopalveluissa Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetissa (www.sotkanet.fi) ja TEAviisarissa (www.teaviisari.fi). Tiedot ovat avoimesti kaikkien tarkasteltavissa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tarkemmin kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnan tulosta kuvaavien tulosindikaattorien laskennasta. Momentin mukaan tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Kaikki erotukset skaalataan niin, että vaihteluväliksi tulee 0—100. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, miten kunnan HYTE-kerroin lasketaan indikaattorien perusteella. Momentin mukaan kunnan HYTE-kerroin lasketaan keskiarvona kunnan toimintaa kuvaavien indikaattoreiden keskiarvosta ja kunnan toiminnan tulosta kuvaavien kahden viimeisimmän vuoden erotuksen keskiarvosta sekä jakamalla näin saatu keskiarvo vastaavalla koko maan asukasluvulla painotetulla keskiarvolla. Laskentatapa vastaisi valtiosuoslain 15 §:n 2 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 241/2020 vp, s. 985) kuvattua laskentatapaa.

4 §. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi

Pykälä vastaisi osin vuoden 2022 loppuun voimassa olevan asetuksen 6 §:ssä säädettyä. Sääntelyssä otettaisiin huomioon kuntien tehtävämuutoksesta johtuva kustannusosuuksien painotuksen muutos sekä laskennassa huomioon otettavien indeksien nimitysten ja indeksin perusvuoden muutokset.

Valtiosuoslain 22 §:n 2 momentin mukaan kustannustason muutos määräytyy kuntien peruspalveluiden hintaindeksin mukaisesti. Hintaindeksi perustuu opetus- ja kulttuuritoimen käyttömenoilla painotettuun kustannustason muutokseen. Hintaindeksin laskennasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Asetuksen pykälän 1 momentin mukaan Tilastokeskus tuottaa ja julkaisee kunnan peruspalvelujen hintaindeksin. Indeksiksi lasketaan Tilastokeskuksen julkaiseman kunnan palkansaajien ansiotason muutoksen, Tilastokeskuksen julkaisemien kuluttaja- ja verollisen kotimarkkinoiden perushintaindeksien ja rakennuskustannusindeksien muutosten sekä kuntien työnantajan lakisääteisten sosiaaliturvamaksujen muutosten perusteella. Kunnan palkansaajien ansiotason

muutoksessa ei oteta huomioon Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen ansiotason kehitystä. Työnantajan lakisääteisillä sosiaaliturvamaksuilla tarkoitetaan kuntien maksamiin palkkoihin liittyviä työeläke-, tapaturmavakuutus-, työttömyysvakuutus-, ryhmähenkilö- vakuutus- ja sairausvakuutusmaksuja.

Pykälän 2 momentissa säädetään lain edellyttämällä tavalla siitä, että hintaindeksi perustuu opetus- ja kulttuuritoimen käyttömenoilla painotettuun kustannustason muutokseen. Siten momentin mukaan kuntien peruspalveluiden hintaindeksissä painotetaan 1 momentissa mainittujen hinta- ja kustannusindeksien kehitystä kuntien ja kuntayhtymien opetus- ja kulttuuritoimen tilinpäätösten mukaisilla kustannusosuuksilla. Kustannuksiksi luetaan henkilöstön palkkausmenot sivukuluineen, tavaroiden ja palveluiden ostot sekä muut käyttökustannukset. Lisäksi siirtymäsäännöksissä (8 §:n 3 momentti) säädettäisiin tarkemmin siitä, miten kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösten mukaiset opetus- ja kulttuuritoimen kustannusosuudet määräytyvät niille vuosille, joille indeksin laskennassa käytettävissä olevissa tilinpäätöstiedoissa on vielä mukana kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien kustannukset.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kuntien peruspalveluiden hintaindeksin pisteluvusta, joka on 100 vuonna 2015. Lisäksi säädetään edellä 2 momentissa tarkoitettujen kustannusten painorakenteen tarkistamisesta määräajoin, vähintään joka viides vuosi. Siirtymäsäännöksissä 8 § 3 momentissa säädettäisiin erikseen siitä, että kustannusten painorakenne tarkistettaisiin ensimmäisen kerran vuoden 2023 tilinpäätöstietojen perusteella.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, että valtionosuuslain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettu varainhoitovuodelle arvioitu kustannustason muutos perustuu valtiovarainministeriön ennusteeseen peruspalveluiden hintaindeksin muutoksesta. Ennuste perustuu uusiin käytettävissä oleviin 1 momentissa tarkoitettuihin indeksin laskennassa käytettäviin tietoihin.

Sen sijaan voimassa olevan asetuksen 6 §:n 3 momentin viimeinen virke on todettu tarpeettomaksi eikä sitä ehdoteta otettavaksi uuteen asetukseen. Aiemmin, kun kustannustenjaon tarkistus tehtiin neljän vuoden välein, talousarviossa käytettävässä indeksissä otettiin peruspalvelujen hintaindeksin ennusteen lisäksi huomioon viimeisimmän toteutumavuoden kustannustason muutoksen ja talousarviossa käytetyn ennusteen välinen erotus.

5 § Verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavat verotulot

Pykälä vastaisi pääosin vuoden 2022 loppuun voimassa olevan asetuksen 2 §:ssä säädettyä.

Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa oleva asetusta. Pykälän 1 momentin sääntelyä täydennettäisiin kuitenkin sote-uudistuksen rahoitusratkaisusta johtuen asetuksen siirtymäsäännöksessä (8 § 2 momentti) siten, että vuosina 2023 ja 2024 tulisi poikkeuksellisesti ottaa huomioon koko maan keskimääräinen laskennallinen kunnallisveroprosentti 12,64 prosenttiyksiköllä vähennettynä ja maksuunpannut yhteisöverotulot kolmanneksella vähennettynä.

Pykälän 2 momentin mukaan kunnan laskennallisena kunnallisverona käytetään verontilityslain (532/1998) 3 a §:ssä tarkoitettua laskennallista kunnallisveroa ja kunnan yhteisövero-osuutena mainitun lain 3 luvun perusteella määräytyvää kuntakohtaista osuutta maksuunpannusta yhteisöverosta. Sääntely vastaa voimassa olevaa asetusta muutoin, mutta yhteisöveron osalta viittausta verolainsäädäntöön on päivitetty.

Pykälän 3 momentti olisi asiallisesti uusi. Sääntely vastaa kuitenkin aiempaa, vuoden 2011 loppuun voimassa ollutta sääntelyä kunnan laskennallisen kiinteistöveron laskennasta.

Valtionosuuslain 26 §:n 5 momentin mukaan kunnan laskennallista verotuloa laskettaessa otetaan huomioon 50 prosenttia laskennallisesta kiinteistöverosta. Laskennallista kiinteistöveroa laskettaessa otetaan voimallaitoksista huomioon vain ydinvoimallaitokset.

Pykälän 3 momentin mukaan kiinteistöveron osalta kunnan laskennallinen kiinteistövero saadaan kertomalla kunnan kiinteistöverolain (654/1992) 11, 12, 12 a, 12 b, 13 ja 13 a §:ssä tarkoitettujen kiinteistölajeittaisten verotusarvojen yhteismäärät kaikkien kuntien kiinteistölajeittaisella verotusarvoilla painotetuilla keskimääräisillä kiinteistöveroprosenteilla. Lain 14 §:ssä tarkoitettujen voimallaitosten ja ydinpolttoaineen loppusijoituslaitosten sijaintikuntaan sovelletaan mainittujen laitosten osalta kiinteistöverolain 11 §:ssä tarkoitettujen yleisten kiinteistöveroprosenttien perusteella laskettua keskimääräistä painotettua kiinteistöveroprosenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan laskennallista verotuloa laskettaessa asukaslukuna käytetään sen vuoden asukaslukua, jonka tuloihin kunnallisvero ja yhteisövero perustuvat. Momentti vastaa muutoin voimassa olevan asetuksen 2 §:n 3 momentissa säädettyä, mutta kunnan laskennallisen kiinteistöveron laskennasta säädettäisiin erikseen edellisessä momentissa.

6 § Kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittaminen

Pykälä vastaisi osin vuoden 2022 loppuun voimassa olevan asetuksen 3 §:ssä säädettyä. Pykäläviittaukset on muutettu uuden valtionosuuslain mukaisiksi ja tietojen toimittamisen tapa vastaamaan nykyistä sähköistä tietojen ilmoittamista.

Valtionosuuslain 40 §:ssä säädetään kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittamisesta. Kunnan ja muun opetuksen järjestäjän on toimitettava valtiovarainministeriölle kotikuntakorvauksien keskitettyä maksamista varten

tiedot esi- ja perusopetusta saavien oppilaiden määristä jaoteltuina ikäluokittain ja kotikunnittain niiden oppilaiden osalta, joille ne ovat järjestäneet 34 §:ssä, 35 §:n 1–5 momentissa taikka 36 tai 37 §:ssä tarkoitettua kotikuntakorvaukseen oikeuttavaa esi- tai perusopetusta varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden joulukuun 15 päivänä.

Asetuksen pykälässä säädetään, että kunnan ja muun esi- ja perusopetuksen järjestäjän on toimitettava valtiovarainministeriölle valtiosuuslain 40 §:ssä tarkoitetut tiedot niiden oppilaiden määrästä ja kotikunnista, joille se järjestää esi- ja perusopetusta. Aiemman Tilastokeskuksen lomakkeen sijasta kotikuntakorvauskysely esi- ja perusopetuksen oppilastiedoista on toteutettu kevästä 2021 lukien Opetushallituksen ylläpitämän KOSKI-tietovarannon kautta, josta säädetään valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa (884/2017). Tilastokeskus yhdistää tiedon oppilaiden kotikunnasta väestörekisteritiedoista. Kotikuntakorvaus perustuu varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa olevaan tilanteeseen. Esimerkiksi vuoden 2023 kotikuntakorvaukset perustuvat loppuvuoden 2021 tilanteen mukaisiin oppilastietoihin. Laskennassa käytetty oppilastieto perustuu joulukuun 15. päivän tilanteeseen.

7 §. Siirtolaskelmien tarkistaminen

Ehdotettu asetuksen sääntely olisi asiallisesti uutta ja koskisi sote-uudistuksen rahoitusratkaisuun liittyvien laskelmien tarkistamista. Valtiosuuslaissa säädetään kuntien kustannusten ja tulojen siirron muutosrajoittimen ja valtiosuusjärjestelmämuutoksen tasauksen laskennasta sekä laskennassa käytettävistä tiedoista (30 ja 31 §). Lisäksi säädetään laskelmien tarkistamisesta kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistumisen jälkeen vuonna 2023 (57 §).

Kunnilta siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden kustannukset määritetään lopullisesti vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätösten keskiarvotiedoilla korotettuna koko maan vuoden 2022 tasolle. Koska vuoden 2022 tilinpäätöstiedot ovat saatavilla vasta vuoden 2023 kesällä, vuoden 2023 rahoituksen pohjana oleva siirtyvä kustannus määritetään vuoden 2021 tilinpäätöstietojen ja vuoden 2022 talousarvotietojen keskiarvon (korotettuna vuoden 2022 koko maan tasoon) perusteella.

Valtiosuuslain 57 §:n 3 momentin mukaan 30 ja 31 §:ssä tarkoitetut laskelmat tarkistetaan vuonna 2023. Laskelmat tehdään uudelleen Valtiokonttorin vuosilta 2021 ja 2022 keräämien lopullisten kunnittaisten kustannustietojen keskiarvon ja vuoden 2022 tulotietojen perusteella. Uudet laskelmat ovat vuodesta 2024 lukien 30 ja 31 §:n mukaan myönnettävien valtiosuusien perusteena.

Valtiosuuslain 30 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laskennassa huomioon otettavista kustannuksista ja

tuloista. Lain 57 §:n 6 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laskelmien tarkistamisesta vuonna 2023.

Asetuksen 7 §:n 1 momenttiin ehdotetaan tarkempaa sääntelyä siltä osin, minkä tietojen mukaan vuosina 2021 ja 2022 kuntien maksamat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset otetaan huomioon tarkistettaessa kuntien siirtyviä kustannuksia tilinpäätöstietojen perusteella vuonna 2023. Joissakin nykyisin sote-kuntayhtymämuodossa toimivissa organisaatioissa on toteutettu tai ollaan toteuttamassa tehtäväkohtaisten palkkojen yhdenmukaistamista takautuvasti aiemmilta vuosilta siten, että kumulatiiviset harmonisointierät ovat kohdistumassa sote-uudistuksen siirtolaskennassa käytettäville laskelmavuosille 2021—2022. Kustannustiedoista vähennettäisiin sellaiset kunnan edellä mainittuina vuosina takautuvasti maksamat palkkaharmonisoinnin kustannukset, jotka vääristäisivät siirtyvien kustannusten määrää. Muutoin hyvinvointialueiden rahoitukseen siirtyisi kertaluonteisia kustannuksia, jotka eivät kuitenkaan rasittaisi hyvinvointialueiden taloutta vuodesta 2023 lähtien. Lisäksi kunnilta leikattaisiin liikaa tuloja takautuvia kustannuksia vastaavasti. Siirtyvien kustannusten on lainsäädännössä tarkoitettu sisältävän yhden vuoden kustannuksia vastaavan määrän kunnilta tehtävien mukana siirtyviä kustannuksia, mukaan lukien henkilöstön palkkauskustannukset. Tästä johtuu, että myös henkilöstön palkkakustannukset tulee ottaa huomioon palkkaharmonisoinnin perusteella määräytyvän todellisen vuositason kustannuksen mukaan, mutta ei kuitenkaan sisältäen takautuvia, aiemmilte vuosille kohdistuvia kustannuksia.

Takautuvilla palkkaharmonisoinnin kustannuksilla tarkoitetaan sellaisia tilanteita, joissa kunnan vuoden 2021 tai vuoden 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin sisältyy muiden kuin asianomaisen vuoden palkkakustannuksia. Esimerkiksi vuoden 2022 sote-kustannuksiin voi sisältyä vuoden 2022 kustannusten lisäksi vuosien 2019 – 2021 osalta tuomioistuimen päätökseen perustuen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjän maksettavaksi kuuluvia palkkaharmonisaatiokustannuksia. Tarkoituksena on, että ajanjaksoa jolta takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset huomioidaan, ei ole rajattu, vaan huomioon otetaan kaikkien niiden vuosien takautuvat palkkaharmonisoinnin kustannukset, jotka ovat tulleet maksettaviksi vuosina 2021 tai 2022. Takautuvat kustannukset voivat kohdistua myös vuosina 2021 ja 2022 kesken siten, että siirtyvä palkkakustannus ei vastaisi yhden vuoden suoriteperusteisia palkkakustannuksia. Sääntely koskisi myös näitä tilanteita.

Takautuvia palkkaharmonisoinnin kustannuksia ei voida kirjanpitosäännösten mukaan kirjata siten, että palkkakustannukset saataisiin vastaamaan vain yhden vuoden kustannuksia, esimerkiksi kirjata peruspääomaa vastaan. Takautuvista palkkaharmonisoinnin kustannuksista ei kuitenkaan aiheudu vääristymiä vuosien 2021 ja 2022 sote-uudistuksen siirtolaskelmaan liittyviin kustannustietoihin siinä tapauksessa, mikäli kunta on tehnyt pakolliset varaukset takautuvista palkkaharmonisoinnin kustannuksista ao. takautuvia vuosia koskien.

Tiedot kunnan maksamista takautuvista palkkaharmonisaatiokustannuksista saadaan erillisellä kyselyllä, joka kohdistetaan kunnille ja kuntayhtymille. Kysely toteutetaan siten, että tiedot ovat valtiovarainministeriön käytettävissä viimeistään kesäkuussa 2023. Tällöin kunnilla ja kuntayhtymillä pitäisi olla tiedossa kaikki palkkaharmonisaatiokustannukset vuodelta 2022. Kunnille voi tulla maksuvelvoite vuoden 2023 puolella, mutta nämä kustannukset huomioidaan siirtolaskelmissa ainoastaan silloin, jos maksuperuste on syntynyt vuonna 2022.

Takautuvista kustannuksista huomioidaan vain ne, jotka sisältyvät vuoden 2021 tai 2022 tilinpäätöksiin. Jos juridinen peruste kustannusten maksamisesta syntyy 1.1.2023 jälkeen, näitä kustannuksia ei enää voida huomioida sote-uudistuksen siirto- ja tasauslaskelmissa. Tällöin kuitenkin kustannuksen maksuvelvollisuus säilyy kunnalla vuonna 2023 tai mahdollisesti myöhemmin.

Kunnan tai kuntayhtymän olisi esitettävä valtiovarainministeriölle tiedot edellä mainituista takautuvista palkkaharmonisaatiokustannuksista ja niistä perusteista, joilla kustannukset on kirjattu tilinpäätökseen, sekä oikeudellinen peruste, johon takautuvien erien maksaminen perustuu (tiedot tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta).

Asetuksen 7 §:n 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä verotietoja käytetään tarkistettaessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettuja laskelmia vuonna 2023. Momentin mukaan vuoden 2022 tulotietoina kunnallis- ja yhteisöverotulojen osalta käytettäisiin valmistuneen verotuksen mukaisia maksuunpantuja verotuloja.

Lopullisessa siirtolaskelmassa tulisi käyttää kuntien maksuunpanon mukaisia verotietoja tilitettyjen eli tilinpäätöksen mukaisten verotulojen sijasta. Maksuunpanon mukaisilla verotuloilla tarkoitetaan tietyn verovuoden verotuloja, joita tilitetään kunnille usean kalenterivuoden ajan. Tilitetyissä veroissa on mukana myös aikaisempien verovuosien veroperusteilla kertyviä veroja, jotka vääristäisivät siirtyvien verotulojen tasoa. Sote-uudistus muuttaa myös kuntien tulopohjan tasauksen laskentaperusteita ja tasaus lasketaan maksuunpannuilla talousarviovuotta edeltänyttä vuotta edeltävän vuoden verotuloilla, eli vuoden 2023 tasaus lasketaan verovuoden 2021 tiedoilla. Yksittäisen kunnan kannalta on oikeudenmukaisinta, että kaikissa sote-uudistuksen laskelmissa, sekä siirtolaskelmassa että kunnan verotuloihin perustuvassa tasauksessa, käytetään samoja verotietoja. Kaikki aiemmat uudistukseen liittyvät laskelmat on tehty maksuunpannun mukaisilla verotiedoilla. Erityisen tärkeää on säilyttää laskelmien yhteneväisyys veroprosenttileikkauksessa keväällä 2022 käytettyihin verotietoihin.

Maksuunpanotietojen käytössä on ongelmana vuoden 2022 verotuksen valmistuminen vasta marraskuussa 2023. Lopulliset maksuunpanotiedot saadaan vasta silloin, mikä on myöhäinen ajankohta suhteessa kuntien talousarviovalmisteluun. Vaikka lopulliset tiedot vuonna 2022 maksuunpannuista veroista

saadaan vasta tällöin, ovat kesä-elokuussa 2023 saatavat ennakkotiedot käytännössä hyvin lähellä lopullisia.

Lisäksi selvitetään lainsäädännön selkeyden vuoksi vielä mahdollisuutta korjata vastaavasti myös koko maan tasolla rahoituksen tarkistamista koskevan 57 §:n 4 momentin sanamuotoa laissa siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuun siirron vuoksi kunnilta hyvinvointialueille siirrettävät tulot tarkistetaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen ”*ja verotulojen osalta valmistuneen verotuksen mukaisten maksuunpantujen verotulojen*” perusteella koko maan tasolla hyvinvointialueille siirtyviä kustannuksia vastaaviksi.

Jos rahoituslaskelma tehtäisiin vahvistetun sananmuodon mukaisesti, tulisi sote-siirtolaskelmassa kunnilta siirrettyä väärä määrä veroja. Aikaisemmilta vuosilta kunnille vuonna 2022 tilitettävien verojen osuus voi kuntakohtaisesti vaihdella, eikä näitä aikaisempien vuosien tilityksiä voida erottaa vuodelta 2022 kertyneistä veroista. Tämä vääristäisi kunnilta siirrettäviä veroja rahoituslaskelmissa.

Vääristyminen siirtyvissä verotuloissa heijastuisi myös valtionosuuksiin. Siirtolaskelmassa kustannusten ja tulojen välinen täsmäytys tehdään viime kädessä valtionosuuksista. Jos verotuloja siirtyy virheellinen määrä, tulee valtionosuuksiin liian suuri tai liian pieni pysyvä vähennys (tai lisäys).

Valtiovarainministeriön syksyllä 2022 tekemän veroennusteen mukaan vuodelle 2022 tilitettyjen verojen taso on noin 200 milj. € pienempi kuin maksuunpanon mukainen ennustettu verotulojen taso. Voidaan siis arvioida, että 12,64 %-yksikköä tuottaisi vähemmän veroa tilitettyjen verojen mukaan kuin maksuunpantujen mukaan. Vahvistettua sanamuotoa sovellettaessa kunnilta siirtyisi siis tilitettyjen verojen perusteella vähemmän veroja hyvinvointialueiden rahoitukseen, ja valtionosuutta pitäisi leikata enemmän kustannusneutraalisuuden säilyttämiseksi. Kuntakohtaisesti tilitettyjen ja maksuunpantujen verojen välillä on vaihtelua kumpaankin suuntaan.

8 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Pykälän 1 momentissa on voimaantulosäännös, jonka mukaan asetus tulee voimaan 1.1.2023.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että asetuksen 2 §:ssä tarkoitetut syrjäisyysluvat tarkistettaisiin tämän asetuksen perusteella ensimmäisen kerran 31.12.2026 tietojen perusteella. Syrjäisyysluvat on päivitetty viimeksi vuonna 2021 ja ne on tarkoitus päivittää viiden vuoden välein, koska vuosittaiset muutokset ovat pieniä ja päivittäminen vaatii aina Tilastokeskuksen suorittaman laskennan. Viiden vuoden päivitysväli lisää syrjäisyysluvun vakautta ja ennakoitavuutta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, miten kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösten mukaiset opetus- ja kulttuuritoimen kustannusosuudet määräytyvät niille vuosille, joille indeksin laskennassa

käytettävissä olevissa tilinpäätöstiedoissa on vielä mukana kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien kustannukset.

Vuoden 2020 tietojen on todettu valmistelussa niin poikkeukselliseksi muun ohella koronan vaikutuksesta, että indeksin perusvuotta ei ole näiden tietojen perusteella perusteltua muuttaa. Varainhoitovuoden kustannustason muutoksena käytettävän indeksin painorakenne on tarkoituksenmukaista päivittää vasta vuoden 2023 tilinpäätöstietojen perusteella. Tämä tarkoittaa, että valtiovarainministeriön ennusteessa tarkempi painorakenne tulee otetuksi huomioon viimeistään varainhoitovuodelle 2026.

Valtiovarainministeriön ennusteen painorakenteen päivitys toteutetaan vaiheittain. Vuoden 2023 talousarviota varten ei ole ollut käytettävissä riittävän kattavaa tietoa vuoden 2021 tilinpäätösten palveluluokkakohtaisista tiedoista, joten vuoden 2023 ennusteen painorakenne pohjautuu vielä vuoden 2015 painorakenteeseen. Vuosille 2024 ja 2025 on mahdollista karkeasti eritellä perusvuoden 2015 kustannuspohjasta opetus- ja kulttuuritoimen tehtävät ja laskea ennusteen painorakenne niiden mukaisesti.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi siirtymäsäännös, joka koskee asetuksen 5 §:n 1 momentin sääntelyä kunnan verotuloihin perustuvassa valtiosuuden tasauksessa huomioon otettavista verotuloista. Sote-uudistukseen liittyvästä rahoituksen siirrosta johtuen vuosina 2023 ja 2024 laskennallisina kunnallisverotuloina otettaisiin huomioon koko maan keskimääräisen laskennallisen kunnallisveroprosentin sijasta vuoden 2021 ja 2022 koko maan keskimääräinen laskennallinen kunnallisveroprosentti 12,64 prosenttiyksiköllä vähennettynä. Yhteisöverotuloina otettaisiin huomioon vuodelle 2023 vuoden 2021 ja vuodelle 2024 vuoden 2022 kuntien maksuunpannut yhteisöverotulot kolmanneksella vähennettynä.

Liite. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosaa määriteltäessä käytettävät indikaattorit. Ks. perustelut 3 §:n 3 momentin yhteydessä.

6 Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2023.

Esitys:

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta.

LUONNOS 10.11.2022

Statsrådets förordning

om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021):

1 §

Grundpriser för kalkylerade kostnader och tilläggsdelar

De grundpriser som avses i 6–17 § i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) är följande år 2023:

Grundpriser enligt åldersklass	euro/ invånare
0–5-åringar	8 010,94
6-åringar	8 499,51
7–12-åringar	7 071,51
13–15-åringar	12 129,17
16 år fyllda och äldre	62,57
Övriga grundpriser	euro/ invånare
Arbetslöshetskoefficient	67,78
Inslag av personer med ett främmande språk som modersmål	1 680,57
Tvåspråkighet	287,68
Karaktär av skärgård; skärgårdskommun	395,97
Karaktär av skärgård; kommun med skärgårdsdel	289,65
Befolkningsstäthetskoefficient	40,64
Utbildningsbakgrundskoefficient	27,82
Tilläggsdel för fjärrort	61,24
Tilläggsdel på basis av självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser	12,82
Tilläggsdel för främjande av välfärd och hälsa	18,89
Ökat invånarantal	10,02

Tilläggsdel för kommun inom samernas hembygdsområde	895,43
---	--------

2 §

Grunderna för bestämmande av fjärrortstal

Det fjärrortstal som avses i 13 § i lagen om statsandel för kommunal basservice består av summan av två befolkningsunderlagsindex, vardera med minimivärdet 0. Det första befolkningsunderlagsindexet (lokalt befolkningsunderlagsindex) mäter folkmängden på 25 kilometers avstånd och det andra (regionalt befolkningsunderlagsindex) på 50 kilometers avstånd från kommunens demografiska mittpunkt. Kommunens demografiska mittpunkt är kommunens kalkylerade befolkningstyngdpunkt som beräknas utgående från rutor av storleken en kvadratkilometer på så sätt att varje bosatt rutas befolkningsmängd är viktvariabel och koordinaterna för rutans medelpunkt är lägesvariabel.

Det lokala befolkningsunderlagsindexet fås genom att det antal personer som bor på högst 25 kilometers avstånd dras av från 15 000, varefter skillnaden divideras med 15 000. Det regionala befolkningsunderlagsindexet fås genom att det antal personer som bor på högst 50 kilometers avstånd dras av från 60 000, varefter skillnaden divideras med 60 000. Indexen beräknas på grundval av Statistikcentralens statistik över befolkningens fördelning per 62 500 kvadratmeter, vilken justeras med fem års mellanrum. De avstånd som används vid beräkningen bestäms i vägnätet.

3 §

Grunderna för bestämmande av tilläggsdel för främjande av välfärd och hälsa

Vid bestämmandet av den tilläggsdel för främjande av välfärd och hälsa som avses i 15 § i lagen om statsandel för kommunal basservice tillämpas indikatorer som beskriver kommunens verksamhet och resultatet av kommunens verksamhet.

Viktcoefficienten för indikatorer som beskriver verksamheten är 0,0333 per indikator och viktcoefficienten för indikatorer som beskriver verksamhetens resultat är 0,0833 per indikator.

Bestämmelser om de indikatorer som beskriver kommunens verksamhet samt resultatet av kommunens verksamhet, vilka ska användas vid fastställandet av tilläggsdelen för främjande av välfärd och hälsa, samt bestämmelser om informationskällorna för dem finns i bilagan till förordningen.

För de indikatorer som beskriver verksamhetens resultat beräknas skillnaden mellan de två senaste åren för att beskriva den förändring som skett. Alla skillnader skalas så att variationsintervallet blir 0–100. Om det målsatta värdet för en indikator uppnåtts beaktas detta i beräkningen så att kommunen får maximala poäng för den indikatorn.

Kommunens koefficient för främjande av välfärd och hälsa beräknas som medeltalet av medeltalet av de indikatorer som beskriver kommunens verksamhet och medeltalet av skillnaden mellan resultatet av kommunens verksamhet för de två senaste åren, samt genom att dividera det på detta sätt erhållna medeltalet med motsvarande viktade medeltal för hela landets invånarantal.

4 §

Prisindex för kommunal basservice

Statistikcentralen producerar och publicerar det prisindex för basservice som avses i 22 § 2 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice. Indexet beräknas utifrån förändringen i förtjänstnivån för kommunens löntagare, vilken publiceras av Statistikcentralen, förändringarna i konsumentindex, basprisindex för hemmamarknadsvaror inklusive skatter och byggnadskostnadsindex, vilka publiceras av Statistikcentralen, samt förändringarna i kommunernas lönebundna avgifter.

I prisindex för kommunal basservice viktas utvecklingen av de pris- och kostnadsindex som nämns i 1 mom. med kommunernas och samkommunernas kostnadsandelar för undervisnings- och kulturverksamhet beräknade utifrån bokslutsuppgifter. Som kostnader räknas personalens lönekostnader med bikostnader, köp av varor och tjänster samt övriga driftskostnader.

Poängtalet för prisindex för kommunal basservice var 100 år 2015. Viktstrukturen för de kostnader som avses i 2 mom. justeras regelbundet, minst vart femte år.

Den beräknade förändring i kostnadsnivån under finansåret som avses i 22 § 2 mom. i lagen om statsandel för kommunal service grundar sig på finansministeriets prognos om förändringen i prisindex för basservice. Prognosen baserar sig på de senaste uppgifter som finns tillgängliga av i 1 mom. avsedda uppgifter som används vid beräkandet av indexet.

5 §

Skatteinkomster som beaktas vid utjämningar av statsandelen på basis av skatteinkomsterna

När de utjämningar av statsandelen som görs på basis av kommunens skatteinkomster bestäms, beaktas som kalkylerade skatteinkomster enligt 26 § i lagen om statsandel för kommunal basservice skatterna för skatteåret före finansåret. Om debiteringsuppgifterna för skatteinkomsterna inte finns tillgängliga senast den 1 december året före finansåret, kan uppgifterna för det föregående skatteåret användas. Utjämningarna av statsandelarna rättas då inom två månader från det att debiteringsuppgifterna har blivit klara.

Som kommunens kalkylerade kommunalskatt används den kalkylerade kommunalskatten enligt 3 a § i lagen om skatteredovisning (532/1998) och som kommunens andel av samfundsskatten den andel av den debiterade samfundsskatten som tillhör kommunen på basis av 3 kap. i den lagen.

När det gäller fastighetsskatten fås kommunens kalkylerade fastighetsskatt genom att de sammanlagda beloppen av de i 11, 12, 12 a, 12 b, 13 och 13 a § i fastighetsskattelagen (654/1992) avsedda beskattningsvärdena enligt fastighetsslag multipliceras med de genomsnittliga fastighetsskattesatserna för alla kommuner viktade med beskattningsvärdena enligt fastighetsslag. I sådana kommuner där i 14 § i den lagen avsedda kraftverk och slutförvaringsanläggningar för använt kärnbränsle är belägna, tillämpas dock i fråga om dessa kraftverk och anläggningar en kalkylerad viktad allmän fastighetsskatteprocentsats som beräknats utifrån de allmänna fastighetsskattesatser som avses i 11 § i fastighetsskattelagen.

Som invånarantal när den kalkylerade skatteinkomsten beräknas används invånarantalet det år vars inkomster utgör grunden för kommunalskatten och samfundsskatten.

6 §

Lämnande av uppgifter som gäller hemkommunsersättningen

Kommunen och andra utbildningsanordnare som ordnar förskoleundervisning och grundläggande utbildning ska till finansministeriet lämna in de uppgifter om elevantal och hemkommun som avses i 40 § i lagen om statsandel för kommunal basservice i fråga om de elever för vilka de ordnar förskoleundervisning och grundläggande utbildning. Uppgifterna ska lämnas till den i lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017) avsedda informationsresursen Koski vid Utbildningsstyrelsen.

7 §

Justering av överföringskalkyler

När de kalkyler som avses i 57 § 3 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice justeras 2023, beaktas i kalkylerna de retroaktiva kostnader för löneharmonisering som kommunen har redovisat för 2021 och 2022 så att den lönekostnad som överförs motsvarar de prestationsbaserade lönekostnaderna för ett år. Kommunerna och samkommunerna ska senast den 30 juni 2023 till finansministeriet lämna in uppgifter om ovannämnda kostnader samt om det domstolsbeslut eller bindande avtal på basis av vilket de betalats.

När de kalkyler som avses i 57 § 3 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice justeras 2023, används som inkomstuppgifter för kommunalskatten och samfundsskatten för 2022 uppgifterna om debiterad skatt baserat på slutförd beskattning.

8 §

Ikraftträdandebestämmelser och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.

Oberoende av vad som föreskrivs i 2 § 1 mom. om justering av fjärrortstal, justeras fjärrortstalen med stöd av denna förordning första gången utifrån uppgifterna för den 31 december 2026.

Den viktstruktur för kostnader som avses i 4 § 3 mom. justeras första gången utifrån bokslutsuppgifterna för 2023. Finansministeriets prognos för 2023 som avses i 4 mom. i den paragrafen beräknas utifrån viktstrukturen för basåret 2015 och de uppgifter som avses i 1 mom. i den paragrafen enligt senaste tillgängliga uppgifter. För 2024 och 2025 specificeras utifrån kostnadsunderlaget för basåret 2015 uppgifterna inom undervisnings- och kulturverksamhet och prognosens viktstruktur utvärderas i enlighet med dem.

Oberoende av vad som föreskrivs i 5 § 1 mom. om vilka skatteinkomster som ska beaktas vid de utjämnningar av statsandelen som görs på basis av kommunens skatteinkomster, beaktas vid beräkningen av den kalkylerade inkomsten av kommunalskatten för 2023 en skatteinkomst baserad på den genomsnittliga kalkylerade kommunalskattesatsen för 2021 för hela landet minskad med 12,64 procentenheter och för 2024 en skatteinkomst baserad på den genomsnittliga kalkylerade kommunala skattesatsen för 2022 för hela landet minskad med 12,64 procentenheter, i stället för en skatteinkomst baserad på enbart den genomsnittliga kalkylerade kommunalskattesatsen för hela landet. Som inkomster av samfundsskatten för 2023 beaktas kommunernas inkomster av debiterad samfundsskatt för 2021 och för 2024 kommunernas inkomster av debiterad samfundsskatt för 2022 minskade med en tredjedel.

Indikatorer som används vid fastställandet av tilläggsdelen för främjande av välfärd och hälsa

1. Indikatorer som beskriver resultatet av kommunens verksamhet och som används vid fastställandet av tilläggsdelen för främjande av välfärd och hälsa

Som indikatorer som beskriver verksamheten används följande uppgifter, som fås ur följande informationskällor och poängsätts på följande sätt:

1) Skolmiljöns sundhet och trygghet samt välbefinnandet i skolan granskas med tre års mellanrum.

Kommunen granskar grundskolornas sundhet och trygghet samt välbefinnandet i skolan med tre års mellanrum. Granskningen verifieras med en granskningsrapport.

Poängsättning:

0 poäng, om information saknas helt, om det aldrig har gjorts en granskning eller om den har gjorts senast för fyra år sedan eller tidigare.

100 poäng, om en granskning har gjorts under de senaste tre åren.

2) Elevernas totala frånvaro från skolan följs upp i hela skolan.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Uppgift saknas

100 poäng: Det finns en uppgift

3) Skolan har långa raster för motion.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej

100 poäng: Ja

4) Skollunchen och mellanmålen i skolan ordnas i enlighet med rekommendationen om skolbespisning given av Statens näringsdelegation

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Kan inte säga/Nej

100 poäng: Ja

5) De tjänsteinnehavare som ansvarar för motionsfrämjandet deltar i förhandsbedömningar av konsekvenser i kommunens organ.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej/inga uppgifter

100 poäng: Ja

6) Kommunen sammankallar regelbundet motions- och idrottsföreningar till gemensamma möten.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej/inga uppgifter

100 poäng: Ja

7) Det rapporteras årligen i kommunens välfärdsrapport eller i en motsvarande rapport om hur aktivt barn och unga motionerar.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej/inga uppgifter

100 poäng: Ja

8) I kommunen ordnas riktade motionsgrupper för barn och unga som inte är med i idrottsföreningar.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej/inga uppgifter

100 poäng: Ja

9) Kommunen har en tväradministrativ arbetsgrupp som behandlar motionsfrämjande.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej

100 poäng: Ja

10) I kommunens revisionsnämnds utvärderingsberättelse bedöms per fullmäktigeperiod i vilken utsträckning kommunens välfärds- och hälsomål har nåtts.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej/inga uppgifter

100 poäng: Ja

11) I kommunens budget och ekonomiplan definieras indikatorer för budgetåret, genom vilka målen för främjandet av befolkningens välfärd och hälsa följs upp.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej

100 poäng: Ja

12) Kommunen har en särskilt utsedd sakkunnig, planerare eller motsvarande som samordnar arbetet med att främja välfärd och hälsa.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej

100 poäng: Ja, utöver sin egen tjänst/på deltid/Ja, på heltid/Ja, gemensam för samarbetsområdet eller kommunerna.

13) Invånarråd och forum används vid planering och utvecklande av kommunens service.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej

100 poäng: Ja

14) Fullmäktige får årligen rapport om befolkningens levnadsvanor och förändringarna i dem.

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej

100 poäng: Ja

15) Kommunen sänker tröskeln för deltagande i kulturlivet

Uppgiften fås ur kommunens handlingar.

Poängsättning:

0 poäng: Nej/inga uppgifter

100 poäng: Ja

2. Indikatorer som beskriver resultatet av kommunens verksamhet och som används vid fastställandet av tilläggsdelen för främjande av välfärd och hälsa

Som indikatorer för att beskriva verksamhetens resultat används följande uppgifter som fås ur följande informationskällor:

1) Institutet för hälsa och välfärd (THL), resultaten i skolhälsoenkäten för följande frågor till eleverna:

a) upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt, andel av eleverna i årskurs 8 och 9,

b) övervikt, andel av eleverna i årskurs 8 och 9.

2) Uppgifter ur Statistikcentralens examensregister om personer i åldern 17–24 år som blivit utanför utbildning, andel av befolkningen i samma ålder.

3) Uppgifter ur Institutet för hälsa och välfärds utkomstregister om personer i åldern 25–64 år som fått långvarigt utkomststöd, andel av befolkningen i samma ålder.

4) Uppgifter ur Pensionsskyddscentralens pensionsstatistik om personer i åldern 25–64 år som får invalidpension, andel av befolkningen i samma ålder.

5) Uppgifter ur Institutet för hälsa och välfärds statistik över specialiserad sjukvård och primärvård, vårdanmälningsuppgifter om vårdperioder i anslutning till fallolyckor bland personer som fyllt 65 år i jämförelse med 10 000 personer i samma ålder.